

**ZBORNIK
povzetkov**

**ŠTUDENSKI
PEDAGOŠKO-ANDRAGOŠKI
DAN 2021**

Študentski pedagoško-andragoški dan 2021

Zbornik povzetkov

Urednika: Tadej Košmerl in Leopold Štefanič

Recenzentki: dr. Nives Ličen in dr. Klara Skubic Ermenc

Programski odbor: Leopold Štefanič, Andraž Fink, Karmen Kovač in Tadej Košmerl

Organizacijski odbor: Ana Šegula, Jaka Klun, Tilen Abram in Vanesa Mazreku

Lektura: Matic Stocca

Oblikovanje: Urška Lazar

Naslovnica: www.unsplash.com

Založba: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani

Za založbo: Mojca Schlamberger Brezar, dekanja Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani

Tisk: Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani

Naklada: tisk na zahtevo

Publikacija je brezplačna.

Ljubljana, 2021

Kazalo

1. Uvodnik: »Na mladih svet stoji«	1
2. Program Študentski PAD 2021	3
3. Povzetki predstavitev šPAD 2021	4
Podpora šolskih svetovalnih delavcev pri soočenju mladostnikov z razvojnimi nalogami in izzivi v odraščanju	4
Pomen vseživljenjskega učenja pri odraslih z motnjo v duševnem razvoju	6
Umiranje, smrt in žalovanje starejših: Pot transformativnega učenja	8
Izobraževanje strokovnih delavcev za uspešno rehabilitacijo zapornikov	10
Izobraževalni program o osnovah veščin zborovskega petja kot kulturno-umetniško izobraževanje odraslih	12
Univerza in predkarierni razvoj	13
4. Zaključek: Naj postane študentsko povezovanje tradicija!	15

1. Uvodnik: »Na mladih svet stoji«

V zadnjem letu smo v ospredju javnega diskurza predvsem mladi, kar je jasno razvidno iz mnogoterih zapisov v medijih, na spletnih družbenih omrežjih (peticije, protesti itd.), kot tudi v strokovni literaturi. Vendar pa so študentje skupina, ki je v tem času najbolj pozabljena. To se jasno kaže v samem angažmaju študentov – oz. njegovem pomanjkanju – v času selitve izobraževanja na splet. Bili smo namreč postavljeni v nemogočo pozicijo in namesto, da bi nas turbulentni časi poenotili, se je naša pasivnost še bolj poglobila. Študent se tako skriva za ekranom in izgubi izkušnjo študija, predvsem pa izgubi možnost diskusije, kritične refleksije vrstnikov, profesorjev itd. Postane popolnoma individualiziran. Pereč problem mladih je prav tako podaljševanje izobraževanja in s tem podaljševanje ekonomske odvisnosti oz. nesamostojnosti. Jasno sliko kažejo štipendije in neprimerni pristopni pogoji, kot je objava znanstvene ali strokovne publikacije.

Dogodki, kot so doktorske kavarne in sedaj Študentski pedagoško-andragoški dan (šPAD), so korak k izboljšanju stanja. Produktivna diskusija, povratne informacije, konstruktivna kritika, prostor, ki vse to omogoča, vse to so stvari, ki jih študentje in študentke nujno potrebujemo.

Študentski pedagoško-andragoški dan tako omogoča natančnejše poglobljanje v raziskovanje stroke in tudi naslavljanje njenih aktualnih problemov s strani študentov. Ti pa so naslovili raznolike teme. Špela Stržinar je naslovila temo podpore šolskih svetovalnih delavcev pri soočanju mladostnikov z razvojnimi nalogami in izzivi v odraščanju. Tekom diskusije je bila poudarjena pogosta negativna konotacija svetovalnih delavcev kot nekakšnega "rablja" oz. izvrševalca vzgoje, s katero se učitelji nočejo oz. se nimajo časa ukvarjati. Tina Doberlet je predstavila pomen vseživljenjskega učenja pri odraslih z motnjo v duševnem razvoju, kjer je poudarila omejitve popolnega vključevanja v "normalno" življenje. Nina Tušek je naslovila temo, ki je pogosto tabu; umiranje, smrt in žalovanje starejših. S tovrstno tematiko je spodbudila bogato diskusijo predvsem v povezavi z žalovanjem. Poleg raziskovalnih nalog so bile prisotne še predstavitve dveh načrtov izobraževalnega programa. Tara Adamčič je predstavila načrt izobraževanja strokovnih delavcev za uspešno rehabilitacijo zapornikov, kjer je izpostavila predvsem pomanjkanje enotnega programa in zaskrbljujoče dosedanje stanje (vzgoje in) izobraževanja zapornikov. Klara Hudournik pa je z izobraževalnim programom o osnovah veččin zborovskega petja, kot kulturno-umetniško izobraževanje odraslih, umetniško popestrila dogodek in poudarila pomembnost zborovskega petja na Slovenskem. Za konec pa sta Jaka Klun in Tilen Abram odprla tematiko, ki se močno dotika začetka tega uvodnika – univerza in predkarierni razvoj je tematika, ki se je tekom diskusije pojavila prav pri vsakem vprašanju, je široka tematika, ki zaobjema problematike vseh zgoraj naštetih tem.

V imenu vseh študentov z največjim veseljem pozdravljam izvedbo prvega študentskega pedagoško-andragoškega dneva, upajoč da to postane dolga tradicija, ki ne bo nujno vezana le na posamezen oddelek.

ANDRAŽ FINK

2. Program Študentski PAD 2021 (15. 9. 2021)

8.30—9.00	Prijava udeležencev
9.00—9.20	Pozdravni nagovori dr. Klara Skubic Ermenc , predstojnica Oddelka za pedagogiko in andragogiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani Hana Kerin , koordinatorica tutorjev Oddelka za pedagogiko in andragogiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani Leopold Štefanič , predsednik Društva študentov_k andragogike in pedagogike
9.20—9.40	Podpora šolskih svetovalnih delavcev pri soočanju mladostnikov z razvojnimi nalogami in izzivi v odraščanju Špela Stržinar
9.40—10.00	Pomen vseživljenjskega učenja pri odraslih z motnjo v duševnem razvoju Tina Doberlet
10.00—10.20	Umiranje, smrt in žalovanje starejših: Pot transformativnega učenja Nina Tušek
10.20—10.30	<i>Odmor</i>
10.30—10.50	Izobraževanje strokovnih delavcev za uspešno rehabilitacijo zapornikov Tara Adamčič
10.50—11.10	Izobraževalni program o osnovah veščin zborovskega petja kot kulturno-umetniško izobraževanje odraslih Klara Hudournik
11.10—11.30	Univerza in predkarierni razvoj Jaka Klun in Tilen Abram
11.30—11.40	<i>Odmor</i>
11.40—12.40	Skupinsko delo
12.40—14.00	<i>Odmor za kosilo</i>
14.00—15.00	Doktorska kavarna - Participatorne in angažirane raziskovalne prakse: Problemi raziskovanja občutljivih tem (na daljavo) moderatorica: dr. Nives Ličen posebna gostja: Katja Lihtenvalner

3. Povzetki predstavitev ŠPAD 2021

Podpora šolskih svetovalnih delavcev pri soočenju mladostnikov z razvojnimi nalogami in izzivi v odraščanju

ŠPELA STRŽINAR

Povzetek

Mladostniki se v procesu odraščanja srečujejo z različnimi razvojnimi nalogami in izzivi. Pri tem so jim v podporo predvsem osebe v njihovem neposrednem življenjskem okolju (družina, prijatelji), lahko pa tudi šolska svetovalna služba. Ta je nepogrešljiv del vsake šole, saj je usmerjena tako v osebno svetovalno delo z učenci, kot tudi v skupni šolski prostor. Svetovalni delavci prek svetovalnega odnosa vstopajo v stik z mladostniki, ki v šolo prihajajo s številnimi vprašanji, težavami in stiskami, ter jim s svojim strokovnim znanjem pomagajo pri njihovem obvladovanju. Svetovalna služba ima v slovenskih šolah dolgo tradicijo, vendar je bilo kljub temu opravljenih zelo malo raziskav, ki bi preučevale sodelovanje in svetovalno delo svetovalnih delavcev z mladostniki. Še manj pa je raziskav, v katerih preučujejo pogled mladostnikov na podporno vlogo šolskih svetovalnih delavcev mladostnikom pri spoprijemanju z razvojnimi nalogami in izzivi v odraščanju. Zaradi pomanjkanja tovrstnih raziskav smo se lotili raziskave, v katero smo vključili učence 8. razreda osnovnih šol in dijake 3. letnika srednjih šol iz območja Ljubljane. Namen raziskave je bil ugotoviti, s kakšnimi vprašanji, težavami in stiskami v svojem osebnem, družinskem in šolskem življenju se danes srečujejo mladostniki in kakšna je podpora vloga šolskih svetovalnih delavcev pri tem. Natančneje nas je zanimalo: kako mladostniki doživljajo šolo, družino (dom), medosebne odnose in sebe? Na kakšen način se običajno spoprijemajo s svojimi vprašanji, težavami, stiskami in kdo jim je pri tem v podporo? Kako pogosto se po podporo obrnejo k šolskemu svetovalnemu delavcu, s katerimi temami in na čigavo pobudo? Kateri dejavniki jih spodbudijo k temu, da se po podporo obrnejo k šolskemu svetovalnemu delavcu, in kateri jih od tega odvračajo? In nenazadnje, kako so zadovoljni s podporo šolskih svetovalnih delavcev? Pri posameznih vidikih raziskave smo tudi preverili, ali se med učenci 8. razreda in dijaki 3. letnika pojavljajo razlike. Rezultati raziskave kažejo, da mladostniki v manjši meri prepoznajo šolske svetovalne delavce kot možen vir podpore pri spoprijemanju z razvojnimi nalogami in izzivi v odraščanju. Zato bi bilo smiselno okrepiti razvojno-preventivno dejavnost šolskih svetovalnih delavcev in delo v posameznih oddelkih ter tako poskrbeti za večjo prepoznavnost šolskih svetovalnih delavcev kot pomemben vir podpore mladostnikom pri odraščanju.

Literatura

- Bajzek, J., Bitenc, M., Hvalič Touzery, S., Lokar, A., Ramovš, J. in Strniša, Š. (2003). *Zrcalo odraščanja: mednarodna sociološka raziskava o odraščajočih otrocih*. Radovljica: Didakta.
- Lekić, K., Tratnjek, P., Konec Juričič, N. in Cugmas, M. (2014). *Srečanja na spletu: potrebe slovenske mladine in spletno svetovanje*. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje.
- Marjanovič Umek, L. in Zupančič, M. (ur.). (2009). *Razvojna psihologija*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete; Založba Rokus Klett.
- Mikuš Kos, A. (2017). *Duševno zdravje otrok današnjega časa*. Radovljica: Didakta.
- Resman, M., Bečaj, J., Bezić, T., Čačinovič Vogrinčič, G. in Musek, J. (1999). *Svetovalno delo v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Pomen vseživljenjskega učenja pri odraslih z motnjo v duševnem razvoju

TINA DOBERLET

Povzetek

V slovenskem prostoru so osebe z motnjo v duševnem razvoju, oziroma na sploh osebe s posebnimi potrebami, še vedno deležne številnih stereotipov, izključenosti iz običajne družbe ter nezadostne obravnave. Za njih je značilno, da nikoli ne bodo povsem samostojni, da pa je ključnega pomena, da jih kot strokovni delavci in družba v najširšem pomenu besede vključujemo v socialno sredino. Pomembno se torej zdi, da so osebe z MDR, tudi ko preidejo v odraslo obdobje, še vedno deležne učenja in izobraževanja, ki se sklada z njihovimi individualnimi potrebami ter zmožnostmi. Pri tem je potrebna določena mera vztrajnosti ter konsistentnosti, da lahko ti ljudje ohranjajo znanje, ki so ga pridobili v preteklih letih ter razvijajo svojo samostojnost na različnih področjih njihovega življenja.

Povod za razmislek o pričujoči temi in opravljeni raziskavi je bila osebna vključenost v področje dela. Zanimalo me je, kako koncept vseživljenjskega učenja (v nadaljevanju VŽU) razumejo zaposleni v Centru za usposabljanje, delo in varstvo Matevža Langusa, kako so v samo načrtovanje vključeni uporabniki in katere vsebine so jim na voljo. Za poglobitev spoznanj ter še boljšega razumevanja fenomena, pa so bili v raziskavo poleg zaposlenih vključeni tudi uporabniki, ki bivajo v instituciji oziroma v njenih bivalnih enotah. Dodaten doprinos raziskavi pa je refleksija, ki odpira in nudi še dodatne neposredne vpoglede v delo institucije.

Kljub osebni vpetosti v institucijo in poznavanju dinamike dela pa je bilo zanimivo to področje raziskati in nanj pogledati z drugega vidika, saj nam pogosto rutina preprečuje uvid v pomanjkljivosti našega dela, samoiniciativo zaposlenih, organizacije in sistema v najširšem pomenu besede.

Poleg pozitivnih plati vpeljevanja koncepta VŽU, so se pokazali tudi izzivi, ki jih zaposleni rešujejo na dnevni bazi in so nemalokrat v povezavi s pomanjkanjem časa, prostora ter tudi s pomanjkljivo izobraženim kadrom oziroma njegovo majhno številčnostjo, kar je posledica izredne fluktuacije zaposlenih. Na drugi strani pa je bila ugotovljena pomembna komponenta, ki bistveno izboljšuje kvaliteto življenja uporabnikov in sicer ta, da se kot institucija odpirajo lokalnemu okolju preko sodelovanja z zunanjimi izvajalci ter na splošno z vključevanjem uporabnikov v socialno sredino.

Literatura

Jelenc, D. in Novljan, E. (2000). Izobraževanje odraslih z motnjo v duševnem razvoju: specialno andragoško delo kot pomoč za vključevanje v širše socialno okolje. *Andragoška spoznanja*, 6, št. 2, str. 44–55.

Lačen, M. (2001). *Odraslost: osebe z motnjo v duševnem razvoju*. Ljubljana: Zveza Sožitje – zveza društev za pomoč osebam z motnjami v duševnem razvoju Slovenije.

Novak, B. in Šelih, A. (2019). *Pravni in družbeni položaj oseb z motnjo v duševnem razvoju*. Ljubljana: Slovenska akademija znanosti in umetnosti.

Wallace, A. Robyn. (2015). Lifelong Learning for Adults with Intellectual Disabilities. *Professional Educator*, 19, št. 2, str. 26–30.

Umiranje, smrt in žalovanje starejših: Pot transformativnega učenja

NINA TUŠEK

Povzetek

Smrt velja za enega najbolj stresnih življenjskih dogodkov, s katerim se v življenju sooči vsak izmed nas. Zahodni svet, za mnoge dežela priložnosti, uspeha in napredka, misel na končnost plaši, zato je smrt še vedno ena izmed tabuiziranih tem sodobne družbe.

Mnogi se z mislijo na bližajočo se smrt soočajo že med umiranjem bližnjega. Smrt doživljajo kot nepovraten konec življenja, kar v njih vzbudi različne čustvene odzive. Slednji se najbolj kažejo v obdobju žalovanja, ki ga razumemo kot fluiden in kulturno pogojen proces številnih socialnih in intimno-emocionalnih plasti. Ob poplavi številnih teorij žalovanja je znanstvenoraziskovalno najbolj podprta teorija dvojnega procesa žalovanja, pri čemer gre za preplet usmerjenosti k izgubi in za obnovo življenja žalujočega. V primerih, ko žalovanje vpliva na življenje posameznika do te mere, da je oteženo njegovo nemoteno funkcioniranje, govorimo o motnji podaljšanega žalovanja, ki jo mnogi rešujejo z različnimi oblikami (strokovne) pomoči.

Raziskave kažejo, da imajo starejši odrasli (med 75 in 85 let) pogostejše težave pri soočanju z izgubo. Poleg umika in žalovanja v samoti, se na drugi strani soočajo z občutki osamljenosti in socialne izolacije. Žalovanje lahko neposredno vpliva tudi na duševno in fizično stanje starejšega odraslega, saj je verjetnost duševnih stisk in zapletenega žalovanja večja. Ob smrti bližnjega ne smemo pozabiti niti na sekundarne izgube, ki lahko proces spoprijemanja z izgubo še dodatno otežijo.

Žalovanje ni nujno le težak proces soočanja z izgubo, temveč tudi proces osebne rasti in spreminjanja posameznika. O tem piše tudi Pediček, ki tanatogogiko opredeli kot nauk vodenja človeka skozi življenjske poraze, neuspehe in vitalno življenjsko ugašanje. Med žalovanjem lahko prihaja do (avto)biografskega in/ali transformativnega učenja žalujočega. Ali bo do tega prišlo, je odvisno od posameznikove pripravljenosti na učenje in spreminjanje. Razmislek o lastni minljivosti in posmrtnem življenju, osredotočanje na krepitev medsebojnih odnosov in oblikovanje novega pogleda nase ter svet so le nekateri izidi tovrstnega učenja.

Detabuizacija smrti in znanstvenoraziskovalna dejavnost andragogov ter drugih družboslovnih smeri lahko pomembno pripomoreta k razvoju številnih programov in pomagata žalujočim vseh starostnih obdobj. Poleg omenjenih priložnosti ne spreglejmo niti možnosti oblikovanja programov na področju soočanja z lastno končnostjo in/ali procesom umiranja, ki bi pomembno pripomogli k detabuizaciji smrti. Naj žalovanje za bližnjim ne bo le proces trpljenja, temveč tudi priložnost osebnega razvoja.

Literatura

- Aoun, S. M., Breen, L. J., O'Connor, M., Rumbold, B. in Nordstrom, C. (2012). A public health approach to bereavement support services in palliative care. *Australian and New Zealand Journal of Public Health*, 36, št. 1, str. 14–16.
- Lekalakala-Mokgele, E. (2018). Death and dying: Elderly persons' experiences of grief over the loss of family members. *South African Family Practice*, 60, št. 5, str. 151–154.
- Ličen, N., Furlan, M. in Šinko, S. (2008). Andragogika vsakdanjega življenja – učenje ob doživljanju smrti. *Andragoška spoznanja*, 14, št. 3/4, str. 75–88.
- Ličen, N., Šindić, A. in Vogrinčič Čepič, A. (2020). *Družinsko učenje ob tranzicijah*. Banja Luka: Centar modernih znanja.
- Moon, P. J. (2011). Bereaved Elders: Transformative Learning in Later Life. *Adult Education Quarterly*, 61, št. 1, str. 22–39.
- Newson, R. S., Boelen, P. A. in Hek, K. (2011). The prevalence and characteristics of complicated grief in older adults. *Journal of Affective Disorders*, 132, št. 2, str. 231–238.
- Pediček, F. (1992). *Pedagogika danes*. Maribor: Založba Obzorja.
- Pediček, F. (2010). *Tanatogogika – Področje involucijske pedagogike*. Dostopno na: <http://www.inst-antonatrstenjaka.si/tisk/kakovostna-starost/clanek.html?ID=269> (pridobljeno 17. 8. 2021).
- Seymour, C., Bushnell, J. in Dobson, S. (2018). *Good grief: Older people's experiences of partner bereavement*. London: Independent Age.
- Stroebe, M. in Schut, H. (1999). The dual process model of coping with bereavement: Rationale and description. *Death Studies*, 23, št. 3, str. 197–224.
- Stroebe, M. S., Hansson, R. O., Schut, H. in Stroebe, W. (2008). *Handbook of bereavement research and practice: Advances in theory and intervention*. Washington: American Psychological Association.

Izobraževanje strokovnih delavcev za uspešno rehabilitacijo zapornikov

TARA ADAMČIČ

Povzetek

Slovenija je država, ki po evropskih merilih prikazuje relativno nizko stopnjo kriminala. Kljub temu lahko v zadnjih letih zasledimo zaskrbljujoče trende, ki so posledica zaostrovanja kaznovalne politike v Sloveniji. Ta se kaže v naraščanju zaporske populacije in zaostrovanju zapornih kazni. Pri naraščanju zaporske populacije bi upravičeno pričakovali skladno naraščanje strokovnih delavcev, ki skrbijo za njihovo izobraževanje in rehabilitacijo, vendar številke kažejo, da temu ni tako. Število strokovnih delavcev ne narašča, kar vodi v njihovo izčrpanost in preobremenjenost.

Izobraževanje je temeljna pravica vseh ljudi, zato je potrebno izobraževanje omogočiti tudi tistim, ki prestajajo zaporne kazni. Z izobraževanjem zapornikov želimo omogočiti prestopnikom koristno preživljanje časa v zaporu in jim omogočiti dostop do novega znanja, izboljšati njihovo samopodobo, jih motivirati in zagotoviti njihovo rehabilitacijo za ponovno vključitev v družbo. Vse to so lahko izidi kakovostnih izobraževalnih programov v zaporih, če jih organizira in izvaja dobro pripravljen in izobražen kader strokovnih delavcev. Vendar pa se tu pojavlja vprašanje, kolikšne podpore in skrbi za njihov strokovni razvoj so strokovni delavci sploh deležni? V namen iskanja odgovora je bila izvedena analiza potreb s spletnim anketnim vprašalnikom, ki je zajel 42 strokovnih delavcev, ki izobražujejo zapornike in skrbijo za njihovo rehabilitacijo. Rezultati so pokazali, da je kar 90 % strokovnih delavcev izrazilo, da čutijo pomanjkanje izobraževalnih programov za pomoč pri njihovem delu.

Potrebno je zavedanje, da je zapor težko, nepredvidljivo ter včasih tudi čustveno naporno okolje. Strokovni delavci zato potrebujejo izobraževalne programe, ki jim bodo omogočali ustrezno čustveno odzivanje, razvoj ustreznih kompetenc in možnost, da prosto govorijo o svojih izkušnjah in problemih na delovnem mestu. S tem se bo, poleg izboljšanja strokovne pripravljenosti na delo, izboljšalo tudi zadovoljstvo, motivacija in počutje strokovnih delavcev. Če omogočamo zapornikom izobraževanje, pri tem pa ne skrbimo za kakovostno pripravljen izobraževalni kader, lahko pričakujemo, da se bo to odražalo v slabših rezultatih rehabilitacije in izobraževanja zapornikov.

Literatura

- Cosman, J. W. (1998). Izobraževanje v zaporih: Pravica do dostojanstva vseh članov človeške skupnosti. *Andragoška spoznanja*, 4, št. 3/4, str. 48–51.
- Hacin, R. in Meško, G. (2020). Slovenski zaporski sistem – razvoj in stanje po 25 letih. *Teorija in praksa*, 57, št. 3, str. 770–785.

Hacin, R., Prevolšek, D. in Lipec, J. (2018). Strokovna usposobljenost in osebnotne značilnosti strokovnih delavcev v slovenskih zaporih. *Varstvoslovje*, 20, št. 1, str. 45–64.

Ministrstvo za pravosodje - Uprava za izvrševanje kazenskih sankcij. (2019). *Letno poročilo 2019*. Ljubljana: Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij.

Izobraževalni program o osnovah veččin zborovskega petja kot kulturno-umetniško izobraževanje odraslih

KLARA HUDOURNIK

Povzetek

Pevska dejavnost je na področju Slovenije najbolj množična kulturno-umetniška društvena dejavnost, čeprav sodobni čas s prenatrpanostjo urnikov in hitrim življenjskim tempom zborovski glasbi ni ravno naklonjen. Ker pa usvajanje in trening samih pesmi že samo po sebi terja ogromno časa in truda, navadno na vajah v društvih zmanjkuje časa za pridobivanje temeljnih glasbenih znanj in veščin, ki so pomembne za petje v zboru in omogočajo kakovostno umetniško izražanje. Kot izobraževalno rešitev tega problema smo oblikovali program izobraževanja za odrasle zborovske pevce. V ta namen smo najprej raziskali to področje, ki je iz znanstvenega vidika še precej neraziskano, kar se odraža v pomanjkanju tujih in domačih znanstvenih virov. Nato smo opravili analizo potreb, katere ciljna skupina so bili pevci različnih zborov po Sloveniji in njihovi zborovodje (2020/21). Analiza potreb je bila bolj osredotočena na potrebe pevcev, ker je ta program namenjen njim in so tudi vsebine programa prilagojene njihovim željam, potrebam, primanjkljajem. Upoštevana so bila tudi mnenja njihovih zborovodij, saj je bil tako še iz malce bolj strokovnega vidika pridobljen vpogled v težave, ki se pojavljajo v glasbenem znanju in veščinah odraslih pevcev v zborih.

Na podlagi analize potreb smo določili vsebinske prioritete, pri katerih je bilo upoštevano tudi dejstvo, da že obstajajo različni glasbeni programi. Zato je ta program zastavljen drugače, z usmerjenostjo na različne temeljne veščine zborovskega petja. Program tako vsebuje vsebine s področja glasbene teorije, vokalne tehnike, interakcije z dirigentom, umetniške interpretacije, razvijanja slušne sposobnosti in glasovne suverenosti in harmonije. Vsebine se ne obravnavajo le iz teoretičnega vidika, temveč je predviden prenos pridobljenega znanja tudi v prakso, pod budnim očesom usposobljenih in izkušenih profesorjev glasbe. Pilotna izvedba je bila predvidena za občane Maribora, v prihodnosti pa je cilj razširiti program še v druge občine po vsej Sloveniji.

Literatura

- Feguš, R. (2016). *Vokalni izzivi pri delu s pevci in pevskimi sestavi* (diplomsko delo). Maribor: Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta.
- Freer, P. K. (2010). *The performance-pedagogy paradox in choral music teaching*. Georgia: Music Faculty Publications.
- Ministrstvo za izobraževanje Nikaragve. (2019). *Instructivo de música coral*. (2019). Nikaragva: Ministrstvo za izobraževanje.

Povzetek

Predkarierni razvoj posameznika v tržni konotaciji je v sodobni kapitalistični ideologiji vpisan v celotno vzgojno-izobraževalno vertikalo. Slednje pomeni, da se že od vrtcev dalje srečujemo z učnimi vsebinami, ki posameznike navajajo na tržno usmerjeno logiko, katera implicitno ali pa eksplicitno predpostavlja razvoj podjetniške miselnosti in podjetniških veščin. V našem prispevku se osredotočamo na univerzo in študij kot del predkariernega razvoja. Izraz predkarierni uporabljamo, ker menimo, da vpis na univerzo še ne pomeni, da bo posameznik pri študiju uspešen ali da bo izoblikoval kariero, tj. bil uspešen na poklicnem ali drugem področju delovanja, čigar predpogoj bi bil, neposredno ali posredno, uspešno zaključen študij.

Vprašani, kako dojemati predkarierni razvoj univerzitetnih študentov in kateri profili študentov so za državo posledično ključnega pomena, sta se aktualizirali januarja letos, ko vlada ni želela podati soglasja k objavi razpisa za vpis v študijsko leto 2021/22. Razpis naj bi po mnenju vlade, kot pomemben strateški dokument države, moral upoštevati podatke o kadrovskih potrebah gospodarstva, javnega sektorja in države. Na tem mestu se nam postavi vprašanje, kakšno vlogo imata univerza in študij v relaciji do posameznika in, širše, do družbe? In tudi, ali bi z morebitnimi »kvotami zaposljivosti« zadovoljili potrebam po družboslovno-humanističnih kadrih?

Nadalje se sprašujemo, kakšen vpliv ima sodobna potrošniška ideologija na pojmovanje subjekta? Trdimo, da subjekt, v luči zgoraj načrtane miselnosti, postaja tržno blago, ki mora sam skrbeti za svojo aktualizacijo in promocijo. V začetku s tem, da si pridobi izobrazbo, s katero bo najbolje kotiral na trgu delovne sile, se zatem zaposli in zgradi uspešno kariero, kajti slednja se v končni točki kaže kot simbol »uspeha, neodvisnosti in sreče«. Zdi se, da je sodobni subjekt že a priori postavljen pred nemogočo izbiro, da izbere idealno karierno razvojno pot. V našem kontekstu, z vidika študenta denimo, zato ker ta ob vpisu na fakulteto ne more z gotovostjo vedeti, po katerih poklicnih profilih in kompetencah bo povpraševal trg dela čez nekaj let, ko bo študij zaključil. Posledično sta komponenti opisane izbire tudi negotovost in tesnoba, saj vedno obstaja možnost neuspeha, za katerega bo po logiki potrošniške ideologije kriv subjekt, ki je domnevno svobodno izbiral in izbral.

Kot zadnje si zastavljamo vprašanje, kako zgoraj opisana logika vpliva na pojmovanje znanja, ki ga morajo študentje v učnem procesu osvojiti? Če je bila za Aristotela *theoria* še predpogoj za *praxis*, pa je danes generalno gledano v ospredju vse večji poudarek na *techne*.

Literatura

- Althusser, L. (2018). *Ideologija in ideološki aparati države*. Ljubljana: Založba /*cf.
- Blais, M. C., Gauchet, M. in Ottawi, D. (2011). *O pogojih vzgoje*. Ljubljana: Krtina.
- Furedi, F. (2016). *Zapravljeno: zakaj šola ne izobražuje več*. Ljubljana: Krtina.
- Gomboc, S. (2012). *Kariera se ustvari, ne zgodi*. Ljubljana: Zavod RS za zaposlovanje.
- Hočevar, A. in Kovač Šebart, M. (2018). Skrb za učinkovitost predšolske vzgoje ali »mehki inženiring« delovne sile prihodnosti? *Sodobna pedagogika*, 69, št. 4, str. 6–29.
- Jurček, A. in Radusinović, A. (2014). Kaj lahko med študijem naredim za svojo večjo zaposljivost? *Andragoška spoznanja*, 20, št. 3, str. 99–103.
- Kemmis, S. in Edwards Groves, C. (2017). Education in Antiquity: Aristotle on Education. V: S. Kemmis in C. Edwards Groves (ur.), *Understanding Education: History, Politics and Practice*. Springer: Singapore, str. 6–14.
- Salecl, R. (2012). *Izbira*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
- Tavčar, B. (2021). Janša zaustavil objavo razpisa o vpisu na fakultetni študij. *Delo*, 29. 1. 2021. Dostopno na: <https://www.delo.si/novice/slovenija/jansa-zaustavil-objavo-razpisa-o-vpisu-na-fakultetni-studij/> (pridobljeno 21. 8. 2021).

4. Zaključek: Naj postane študentsko povezovanje tradicija!

Z velikim veseljem lahko rečemo, da sta bili organizacija in izvedba prvega Študentskega pedagoško-andragoškega dneva, ki je dal študentkam in študentom priložnost predstaviti svoje raziskovalne, magistrske in seminarske naloge, oziroma druge projekte, več kot uspešni. Študentsko medsebojno povezovanje, tudi v stiku in s pomočjo profesorjev in profesorice na oddelku, je dobilo svojo podobo v dogodku, za katerega upamo, da se bo ohranjal še mnoga leta in vedno znova spodbujal kritično razmišljanje, odkrivanje zanimivih novih idej ter širil in poglobljal raziskovalno dejavnost študentk in študentov pedagogike in andragogike. Takšni dogodki so lahko odlična odskočna deska in priložnost, da posamezniki predstavijo svoje izdelke, v katere je bilo vložena veliko časa in truda, prav tako pa udeleženci s svojimi idejami in pomisleki spodbujajo avtorjeva in medsebojna razmišljanja o določeni tematiki.

To je do neke mere zažarelo že v sklopu samega dogodka, ko je bila po končani zadnji predstavitvi organizirana tudi debata med udeleženci, ki so bili razdeljeni v skupine, v katerih so se spraševali in primerjali ideje ter mnenja o aktualnih vprašanjih, povezanih s tematikami, ki so bile predstavljene tekom dogodka. Razvile so se debate, ki so se dotaknile zaznavanja šolske svetovalne službe s strani mladostnikov ter pomembnost prepoznavanja le-te kot pomembnega vira podpore pri spoprijemanju z razvojnimi nalogami in izzivi v odraščanju. Skupaj smo iskali potencialne probleme, pomanjkljivosti in možne izboljšave pri izvedbi izobraževalnega programa Usposabljanje strokovnih delavcev za delo z zaporniki. Prav tako smo se spraševali, kako nadaljevati z življenjem po tem, ko ti umre partner_ka ter kakšno je aktualno stanje in kateri so ključni izzivi pri zagotavljanju možnosti vseživljenjskega učenja odraslih z motnjo v duševnem razvoju. Dotaknili smo se tudi aktualne ponudbe kulturno-umetniškega izobraževanja v Sloveniji, na koncu pa še ureditve in dožemanja študija v današnjem času, ki postaja vse bolj podvržen potrošniški logiki ter temu, kako takšno dožemanje študija oblikuje posameznika in družbo ter kakšna prihodnost nas čaka, v kolikor se bo takšno stanje nadaljevalo.

Študentski pedagoško-andragoški dan se je zaključil z Doktorsko kavarno, ki je sicer že tradicionalni dogodek v okviru Pedagoško-andragoških dni. Potekala je na daljavo, preko spletnega orodja Zoom in obravnavala temo »Participatorne in angažirane raziskovalne prakse: Problemi raziskovanja občutljivih tem«. Dr. Nives Ličen je moderirala pogovor s posebno gostjo Katjo Lihtenvalner, neodvisno novinarko, ki piše prispevke za različne evropske časopise in trenutno deluje v Grčiji. Njeno raziskovanje med drugim obsega procese migracij in sodnih procesov skrajnim desničarskim skupinam. Ob koncu pogovora so svoja razmišljanja in izkušnje z angažiranim raziskovanjem podali še sami doktorski študentje.

Zaključujemo z mislijo in upanjem, da je bil letošnji, prvič izveden, Študentski pedagoško-andragoški dan dobra podlaga in iztočnica za nadaljnje dolgoletno srečevanje

na našem oddelku. Naj ostane želja po študentskem angažiranju, druženju in povezovanju še dolgo živa, Študentski pedagoško-andragoški dnevi pa naj postanejo dolgoletna tradicija!

KARMEN KOVAČ

Facebook
@studentskiPAD

LinkedIn
Študentski PAD

www.pad.si

